

Antimobbekampagne 1

At sikre trivslen er den bedste antimobbestrategi

Læs her, hvordan **Klassetrivsel** kan understøtte den enkelte skole i bestræbelserne på at sikre stærke og sunde børnefællesskaber og inkluderende læringsmiljøer ved at inddrage trivselsværktøjet i antimobbestrategien¹.

Alle skoler er som bekendt forpligtede på at udarbejde en antimobbestrategi for at begrænse mobning eller en mobbelignende situation².

Hvad viser forskning om gode antimobbestrategier?

En rapport fra det svenske Skolverket (2011), hvor der er foretaget en gennemgang og evaluering af en række antimobbeindsatser, konkluderer, at det, der kendetegner de skoler, som har succes med at arbejde forebyggende og proaktivt med antimobning, er, at de arbejder systematisk med deres indsatser, og de har en tydelig ansvarsfordeling³.

Dansk og norsk forskning peger desuden på skolens ledelse som afgørende for arbejdet med at sikre fælles standarder for acceptabel adfærd på skolen. Nogle af nøglepunkterne for at opnå en succesfuld og langtidsholdbar antimobbestrategi er, at ledelsen har en klar strategi mod mobning og en systematisk tilgang til antimobbearbejdet. Desuden er det vigtigt, at de tiltag, som iværksættes, omfatter hele skolen⁴.

"...det er vigtigt, at det ikke bliver op til den enkelte lærer. Hele lærerværelset skal med, og tilgangen til mobning bør være noget hele skolen har fælles. Vi forestiller os, at vi ikke kan se det kollektive subjekt, men det er fordi vi ikke er vant til det⁵."

Helle Rabøl understreger her vigtigheden af, at alle de fagprofessionelle skal kende rammen for arbejdet med trivsel og antimobning, hvis indsatsen skal have de bedst mulige betingelser.

Overordnet set understreger forskningen, at forebyggelse af mistrivsel og mobning forudsætter, at antimobbestrategien integreres og internaliseres hos børn, forældre, lærere, ledelse og bestyrelsen på skolen

¹ Se Antimobbekampagne: Lovgivning

² Se Antimobbekampagne: Definition af mobning

³ http://www.alleforenmodmobning.dk/wp-content/uploads/2016/08/Alle_for_en_aktionsplan.pdf - side 37

⁴ <https://videnskab.dk/kultur-samfund/skolens-ledelse-kan-saette-en-stopper-mobning>

⁵ <https://dcum.dk/artikler-og-debat/naar-det-nye-mobbesynt-rammer-praksis>

Hvorfor benytte Klasse trivsel i arbejdet med en antimobbestrategi?

Alle skoler har *en antimobbestrategi*, som er funderet i et *værdiregelsæt*. Hvis mobning eller lignende⁶ alligevel opstår, skal skolen inden for 10 arbejdsdage have udformet en *handlingsplan*, som skitserer, hvordan skolen vil håndtere den konkrete sag⁷.

Da trivsels- og antimobbearbejdet involverer alle, der deltager i skolens liv og virke, er det vigtigt, at alle er bekendte med skolens værdiregelsæt og antimobbestrategi - herunder bestyrelsen, ledelsen, lærere, pædagoger, elever og forældre.

I arbejdet med skolens antimobbestrategi kan Klasse trivsel understøtte arbejdet med:

- At sikre et fælles og styrket vidensgrundlag
- At følge udviklingen gennem trivselsundersøgelser på skole-, klasse- eller gruppeniveau.
- At forebygge mobning og mistrivsel gennem systematisk arbejde med trivsel
- At opdage tegn på mistrivsel og mobning
- At sikre elevperspektivet
- At styrke skole/hjem- samarbejdet
- At dokumentere konkrete tiltag
- At evaluere konkrete tiltag

Værktøjet Klasse trivsel kan være med til at give et overblik over elevernes trivsel - både nu og her, men også over tid. Værktøjet kan endvidere evaluere og dokumentere, hvorvidt de iværksatte tiltag har den ønskede effekt. Samtidig kan værktøjet styrke det generelle samarbejde om elevernes trivsel gennem et fælles vidensgrundlag.

På den måde kan Klasse trivsel være et værktøj, som kan sikre, at den enkelte skole arbejder kontinuerligt og systematisk med elevernes trivsel og samtidig overholder gældende lovgivning.

- Henvisning til Skærings Skoles Antimobbestrategi
<https://skaeringskole.aarhus.dk/media/35722/a-ny-vaerdiregelsaet-og-antimobbestrategi-nov-2019-ok.pdf>
- Skabelon fra Dansk Center for Undervisningsmiljø til udarbejdelse af antimobbestrategi <https://dcum.dk/media/2074/atmgrsk.pdf>

⁶ For definition af mobning eller lignende se → link til antimobbekampagne 2

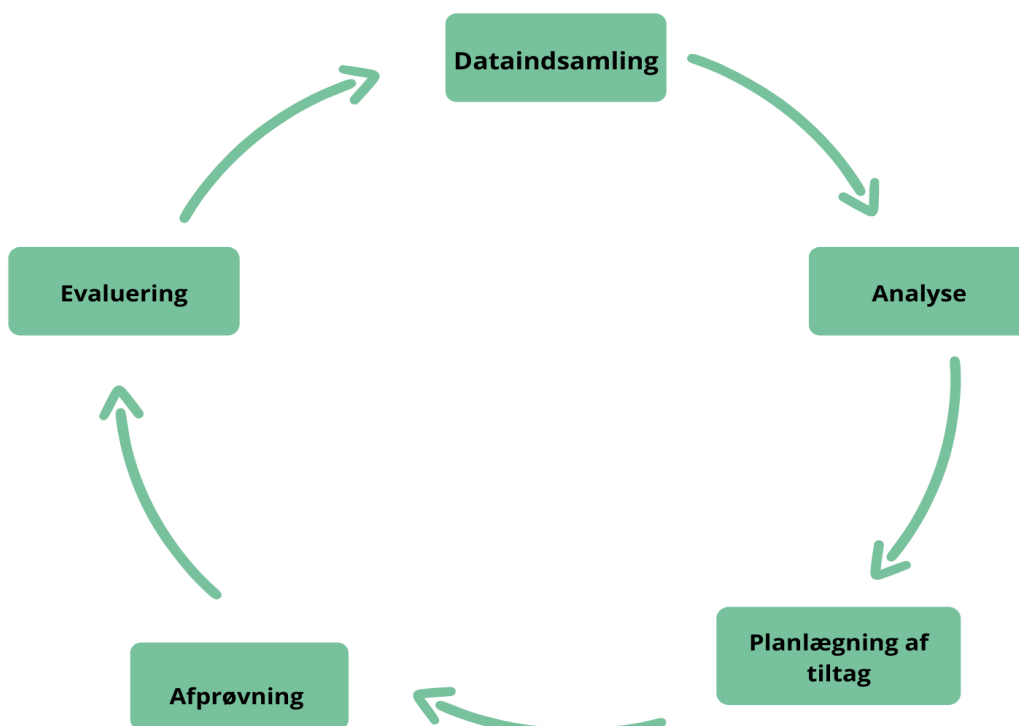
⁷ Se Antimobbekampagne: Lovgivning eller Antimobbekampagne 3

Sådan kan du anvende værktøjet i Klasse-trivsel sammen med mobbehåndteringsmodellen

Mobbehåndteringsmodellen

Med udgangspunkt i mobbehåndteringsmodellen⁸ skitseres nedenfor, hvordan trivselsundersøgelser gennemført i Klasse-trivsel kan sikre en systematisk og kontinuerlig antimobbeindsats. Mobbehåndteringsmodellen understøtter arbejdet med at forebygge mobning gennem fem trin. De fem arbejdsgange har vi søgt at sammenholde med værktøjet i Klasse-trivsel.

Det er vores forslag til, hvordan skolernes ledelse, lærere og pædagoger kan tænke Klasse-trivsel ind i arbejdet med at forebygge mobning eller mobbelignende situationer. Vi forklarer figuren med start i Dataindsamling og følger så pilene rundt i urets retning.

Dataindsamling: Med Klassetrivsel kan du som fagprofessionel på en enkel og tidsbesparende måde få adgang til værdifuld data om en klasse eller en gruppes relationelle positionering og samspil. Værktøjet kan tilpasses den enkelte klasse eller situation og samle lige netop de data ind, der er behov for.

Analyse: Klassetrivsel giver et overskueligt datamateriale (rapporter) at foretage analysen ud fra. De forskellige diagramtyper giver et grafisk letlæseligt overblik over elevernes indbyrdes relationer, og eventuelle tegn på mobbemønstre kan identificeres.

Tegn på mobning - eller lignende

- Drillerier, som ikke længere er for sjov
- Negative fortællinger om hinanden
- Social eksklusionsangst og utryk kultur
- Manglende tolerance
- Stejle hierarkier og grupperinger

Se Stine Kaplan Jørgensen: 4 tegn på Mobbemønstre

<https://emu.dk/sites/default/files/2019-03/Grundmodul%20%20tema%20%20kernetekst.pdf>

Eller DCUM <https://dcum.dk/media/3223/hvadermobning20212.pdf>

Forslag til analyse af sociogram fra EMU

- Hvilke elever befinder sig i udsatte/marginaliserede positioner?
- Hvilke relationer kan styrkes?
- Hvilke relationer er vigtige at fastholde?
- Hvilke nye relationer kan måske etableres?
- I hvilke situationer har vi oplevet at relationerne var væsentlig anderledes?
- Hvordan skabes vilkår for at udvikle elevernes relationer gennem professionelle organiseringer og ledelse af den pædagogiske praksis og gennem forældresamarbejde?

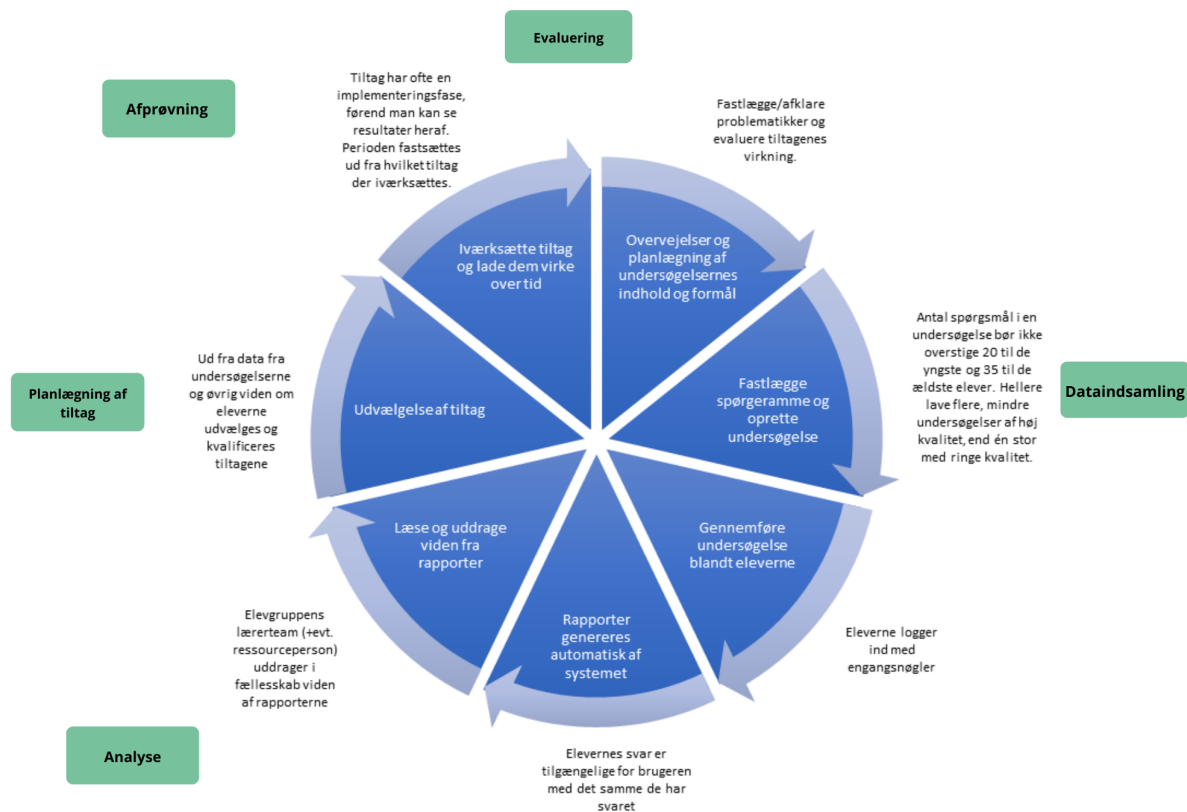
<https://emu.dk/sites/default/files/2019-04/GSK%20-%20Undervisningsmilj%C3%B8%20-%20Specialiseringsmodul%20mobbeh%C3%A5ndteringsmodel.pdf>

Tiltag: Planlægning af tiltag kan ske med afsæt i et solidt videns- og datagrundlag. Se nedenunder for inspiration til det forebyggende arbejde med at øge trygheden, styrke fællesskabet og skabe inkluderende læringsmiljøer.

Afprøvning: Klassetrivsel kan understøtte arbejdet med at afprøve forskellige tiltag gennem gentagne trivselsmålinger.

Evaluerings: Klassetrivsel kan synliggøre effekten af tiltagene gennem en evaluering af, om de fællesskabende didaktikker har hjulpet? Er der sket en ændring i forhold til elever i en marginaliseret position, gruppens hierarki eller den oplevede tryghed i gruppen?

Figuren nedenfor skitserer de anbefalede arbejdsgange i Klassetrivsel, og illustrerer samtidig, hvordan disse kan sammenholdes med de fem trin i Mobbebehandlingsmodellen.

Inspiration til det videre arbejde med tiltag mod mobning og mistrivsel

- Helle Rabøl Hansen (2016): Parentesmetoden. *Tænkestrategier mod mobning*. Dafolo.
- Præsentation af parentesmetoden ved Helle Rabøl Hansen: <https://www.youtube.com/watch?v=0-bu0ji3cU8>
- Helle Rabøl Hansen, Helle Plauborg, Kit Stender Petersen, Louise Klinge Nielsen, Nina Hein, Stine Kaplan Jørgensen og Stine Liv Johansen (2017): *Mobning viden og værktøjer for fagfolk*. Akademisk Forlag. https://emu.dk/sites/default/files/2019-04/Mobning_ebog.pdf
- DropMob fra Red Barnet: <https://redbarnet.dk/skole/faelleskab-og-trivsel/dropmob/>

Digital dannelse

- *Digital dannelse*: Undervisningsmateriale fra EMU
<https://emu.dk/grundskole/it-og-teknologi/digital-dannelse>
- *Sikker på nettet*: Undervisningsmaterialer fra Red Barnet om digitale krænkelse til indskoling, mellemtrin og udskoling. <https://redbarnet.dk/skole/sikker-paa-nettet/>
- *Digital dialog*: Inspirationsmateriale med værktøjer og dilemmakort. <https://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/digital-dialog-i-skolen#.YgJQo7rMK3A>
- *Sæt trivslen på skemaet den 4. marts*: Underviserportalen Grundskolen
<https://www.underviserportal.dk/grundskole/aktuelt/saet-trivsel-pa-skemaet-den-4-marts>
- *Digital mobning i skolen*: Inspirationsmateriale fra DCUM.
<https://dcum.dk/vaerktoejer-og-inspiration/projekt-digital-mobning-i-grundskolen>

Antimobbekampagnen indeholder følgende indlæg:

- Antimobbekampagne: Lovgivning
- Antimobbekampagne: Definition af mobning
- Antimobbekampagne 1: At sikre trivslen er den bedste antimobbestrategi
- Antimobbekampagne 2: Forebyggende arbejde i relation til at sikre trivsel og undgå at mobning opstår
- Antimobbekampagne 3: I tilfælde af mobning eller mobbelignende situation